

2026-05-29

Karlstads universitet

Diarienummer HS 2025/492

Bedömargruppens rapport för Karlstads universitet, Trekloverutvärdering kluster 19

<i>Huvudområde/ yrkesexamen</i>	<i>Examensnivåer</i>	<i>Självständiga arbeten inlämnade för</i>
Historia	Hex, Kand, Mag, Master	Hex, Kand och Master
Interkultur	Hex, Kand	Kand
Kulturstudier	Hex, Kand, Mag	Hex och Kand
Religionsvetenskap	Hex, Kand	-

<i>Huvudområde/ yrkesexamen</i>	<i>Examens- nivåer</i>	<i>Utbildningsprogram</i>
Historia	Master	Masterprogram i historia
Interkultur	Hex, Kand	-
Kulturstudier	Kand	Kulturvetarprogrammet
Religionsvetenskap	Hex, Kand	-

Bedömargruppen

Funktion	Namn
Ordförande och extern sakkunnig Lunds universitet	Andrés Brink Pinto
Extern sakkunnig Uppsala universitet	Claes Täng Wrangel
Utvärderingsansvarig Mittuniversitetet	Magnus Perlestam
Biträdande utvärderingsansvarig Karlstads universitet	Hanna Enefalk
Biträdande utvärderingsansvarig Linnéuniversitetet	Jonas Sjölander
Arbetslivsrepresentant Kalmar länsmuseum	Anna-Karin Karlsson
Studentrepresentant Linnéuniversitetet	Simon Siirtola
Studentrepresentant Mittuniversitetet	Arvid Lindblom

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING	5
2 INLEDNING	6
3 HISTORIA	8
3.1 SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER FÖR HELA HUVUDOMRÅDET	8
3.2 BEDÖMNING AV UTBILDNINGSKVALITET PER EXAMENSNIVÅ.....	9
A. Måluppfyllelse	9
B. Jämställdhetsperspektiv.....	15
C. Lärarnas kompetens	16
D. Utbildningens användbarhet.....	17
E. Utvecklings- och förbättringsarbete.....	18
4 INTERKULTUR	20
4.1 SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER FÖR HELA HUVUDOMRÅDET	20
4.2 BEDÖMNING AV UTBILDNINGSKVALITET PER EXAMENSNIVÅ.....	20
A. Måluppfyllelse	20
B. Jämställdhetsperspektiv.....	25
C. Lärarnas kompetens	25
D. Utbildningens användbarhet.....	27
E. Utvecklings- och förbättringsarbete.....	28
5 KULTURSTUDIER	30
5.1 SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER FÖR HELA HUVUDOMRÅDET	30
5.2 BEDÖMNING AV UTBILDNINGSKVALITET PER EXAMENSNIVÅ.....	31
A. Måluppfyllelse	31
B. Jämställdhetsperspektiv.....	34
C. Lärarnas kompetens	34
D. Utbildningens användbarhet.....	36
E. Utvecklings- och förbättringsarbete.....	36
6 RELIGIONSVETENSKAP	38
6.1 SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER FÖR HELA HUVUDOMRÅDET	38
6.2 BEDÖMNING AV UTBILDNINGSKVALITET PER EXAMENSNIVÅ.....	40
A. Måluppfyllelse	40
B. Jämställdhetsperspektiv.....	43
C. Lärarnas kompetens	43
D. Utbildningens användbarhet.....	45
E. Utvecklings- och förbättringsarbete.....	45
BILAGA 1: BEDÖMNINGSGRUNDER OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	48

BILAGA 3: LÄRANDEMÅL FÖR KANDIDATEXAMEN	51
BILAGA 4: LÄRANDEMÅL FÖR MAGISTEREXAMEN	52
BILAGA 5: LÄRANDEMÅL FÖR MASTEREXAMEN	53

1 Sammanfattning

Den samlade bedömningen är att utbildningarna inom historia, interkultur, kulturstudier och religionsvetenskap vid Karlstads universitet uppvisar god kvalitet med flera tydliga styrkor. Forskningsanknytningen är stark och lärarkollegierna har en hög vetenskaplig och pedagogisk kompetens. Jämställdhetsperspektivet är väl integrerat i utbildningarna.

Ett gott exempel som bör spridas är kravet på opponenter vid kandidat- samt masteruppsatsen att ta minst ett stickprov på källor och litteratur inom ämnet historia.

När det gäller utvecklingsbehov ser vi generellt stora variationer bland de granskade uppsatsernas måluppfyllelse. Ämnena behöver arbeta mer med att säkra samsynen mellan handledare och examinator i uppsatsbedömning, till exempel genom kollegial kalibrering. En återkommande brist är avsaknaden av forskningsetiska ställningstaganden i uppsatserna. Detta examensmål bör hanteras på ett tydligare och mer strukturerat sätt.

Inom samtliga ämnen examineras även många studenter via hemuppgifter med stora risker för fusk. Ämnena behöver utarbeta tydliga handlingsplaner för att motverka möjligheterna till fusk, alternativt ändra examinationsformerna. Vi bedömer också att de undervisande lärarna bör få mer pedagogisk kompetens på hur generativ AI ska hanteras.

Flertalet ämnen saknar en tydlig arbetslivsanknytning på grundutbildningen. Som gott exempel vill vi här emellertid lyfta fram det praktiktäna anslaget och det uppbyggda kontaktnätet med praktikplatser, museum och arkiv inom ämnet kulturstudier.

Studentinflytande är ett annat utvecklingsområde för vissa ämnen. Avsaknaden av studenter som velat delta i intervjuer kan möjligen vara indikativt för ett lågt studentinflytande. Inom historia och interkultur bör man skapa fler kanaler för studentinflytande. Som ett gott exempel vill vi lyfta fram religionsvetenskap och dess tydligt uttalade strategi för att skapa kontakt, bygga grupptillhörighet och använda digitala verktyg för att aktivera studenterna i relation till distansundervisningen.

2 Inledning

Bedömargruppen har analyserat de skriftliga underlagen och intervjuat lärare, studievägledare, ledning och en student. Intervjuerna har sedan transkriberats för den fortsatta analysen. Bedömningarna utgår från Treklövernens bedömningsgrunder och valda examensmål. Arbetet försvårades av att vi endast fick intervju studenterna från Kulturstudier. Vi vet inte vad studenternas frånvaro inom de andra ämnena beror på. I bästa fall innebär den att hälsan tiger still, i värsta fall att studenterna inte upplever sig som involverade i ämnenas kvalitetsarbete, eller att de ser sig som kunder snarare än studenter.

Bedömargruppens sakkunniga har läst och bedömt fyra slumpmässigt valda självständiga arbeten per huvudområde och examensnivå, förutsatt att tillräckligt många arbeten godkänts under de tre senaste läsåren. De självständiga arbetena har granskats utifrån examensmål som valts ut av Treklövernens ledningsgrupp (se bilaga 1–5). För varje mål ges längre fram i rapporten ett omdöme enligt en tregradig skala:

Omdöme	Kodning i rapport
Hög måluppfyllelse	3
God måluppfyllelse	2
Bristande måluppfyllelse	1
Aktuellt mål ej relevant i föreliggande arbete	-

Bedömargruppens rekommendationer utgör en central del av rapporten och syftar till att stödja lärosätet i dess arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i de aktuella utbildningarna. Rekommendationerna baseras på en samlad bedömning av underlag såsom självvärderingar, självständiga arbeten, intervjuer med personal och studenter samt annat underlag.

Bedömargruppens rekommendationer redovisas längre fram i följande form:

- vad som *är bra* och ger kvalitet i utbildningen och därför borde bevaras och stärkas samt kanske även spridas som goda exempel.
- vad som *bör åtgärdas* för att höja utbildningens kvalitet. Kvalitetsdrivande åtgärder som rekommenderas av bedömargruppen.
- vad som *måste åtgärdas* för att höja utbildningens kvalitet. Kvalitetsdrivande åtgärder där bedömargruppen menar att examensrätten kan hotas om inte åtgärd vidtas.

- *eventuella medskick*. Kommentarer och tips som bedömaregruppen också vill förmedla.

3 Historia

3.1 Sammanfattning och reflektioner för hela huvudområdet

Historieämnet på Karlstads universitet har flera styrkor: examensmålen kopplade till kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt nås i huvudsak i de granskade uppsatserna; utbildningen framstår som stimulerande; jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen; lärarnas har god vetenskaplig och pedagogisk kompetens som tillvaratas i utbildningen; utbildningen har relevant forskningsanknytning och studenterna möter i hög grad verksamma forskare.

Ett *gott exempel* som bör spridas är kravet på opponenter vid kandidat- samt masteruppsatsen att ta minst ett stickprov på källor och litteratur.

När det gäller utvecklingsbehov ser vi stora variationer bland de granskade uppsatserna måluppfyllelse, och återkommande avsaknad av forskningsetiska ställningstaganden; arbetslivskoppling inom grundutbildningen; studentinflytandet är i huvudsak begränsat till skriftliga kursvärderingar med låg svarsfrekvens.

Vi fick inte möjlighet att intervjua några studenter, varför bedömningarna bygger på övriga underlag. Avsaknaden av studenter som velat delta i intervjuer kan möjligen vara indikativt för ett lågt studentinflytande.

Vi bedömer att följande *bör* åtgärdas:

- Flertalet examinationer sker via hemuppgifter med stora risker för fusk. Ämnet behöver här utarbeta tydliga handlingsplaner för att motverka möjligheterna till fusk, alternativt förändra examinationsformerna.
- Säkerställ att arbetslivskopplingen blir tydlig i grundutbildningen.
- Skapa fler kanaler för studentinflytande.

Vi bedömer att följande *måste* åtgärdas:

- behandla och examinera examensmål kopplade till forskningsetiska aspekter på ett tydligare och mer strukturerat sätt.

För att ytterligare höja kvaliteten på utbildningen har vi följande *medskick*:

- att ämnet bör stötta personalen att kontinuerligt utveckla sin högskolepedagogiska kompetens, till exempel genom att ge tidsatt utrymme för högskolepedagogiska kurser eller andra relevanta sätt.

3.2 Bedömning av utbildningskvalitet per examensnivå

A. Måluppfyllelse

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen?*
 - Högskoleexamen

Mål för högskoleexamen					
Arbete	K1	K2	K3	F1	V1
1	1	3	3	2	-
2	2	2	2	2	1
3	1	2	2	3	1
4	2	2	2	3	1

Vår samlade bedömning av de granskade uppsatserna är att de har en ojämn måluppfyllelse, både mellan sig och mellan olika examensmål. En styrka är att samtliga uppsatser når en god eller hög måluppfyllelse vid kriterierna i K2, K3 och F1, dvs, både vid kännedom i lärandemål relaterat till "kunskap och förståelse" om områdets vetenskapliga grund (K2) samt kunskap om tillämpliga metoder inom området (K3) men även i sin analytiska förmåga (F1). Två uppsatser uppnår inte kraven i sin måluppfyllelse att "visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen", i den bemärkelsen att en uppsats saknar forskning som knyter an till uppsatsens centrala forskningsfält medan en uppsats enkom knyter an till äldre forskning. Tre uppsatser har en undermålig hantering av forskningsetiska frågeställningar. I en uppsats har vi bedömt att forskningsetisk hantering inte varit relevant.

- Kandidatexamen

Mål för kandidatexamen							
Arbete	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1
1	1	2	2	1	1	1	1
2	2	1	1	1	2	2	1
3	2	2	2	2	1	2	2
4	2	2	2	2	2	3	3

Vår samlade bedömning av de granskade uppsatserna är att de har en ojämn måluppfyllelse, både mellan sig och mellan olika examensmål. Två uppsatser har vi bedömt som bristande på mer än hälften av kriterierna. En uppsats har å andra sidan inga brister alls. Det finns stora även variationer i var uppsatserna brister. Två av uppsatserna brister i dess förmåga att söka, samla och värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning (F1), här saknas endera ansatser till tolkning eller bristfällig länkning mellan de teoretiska resonemangen och de empiriska beläggen. Två av uppsatserna brister i sin förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter (V1) ofta med ett glapp mellan intension och undersökning.

- Masterexamen

Mål för masterexamen								
Arbete	K1	K2	K3	F1	F2	F3	V1	V2
1	3	3	3	3	3	3	3	-
2	3	2	2	2	3	2	2	1
3	3	3	3	3	2	2	2	1
4	2	3	3	2	3	2+	2+	1

Vår bedömning är att uppsatserna har en god eller hög måluppfyllelse på alla lärandemål, utom ett. Undantaget är det examensmål som behandlar etiska aspekter (V2) där måluppfyllelsen ofta brister, tre uppsatser saknar en relevant

forskningsetisk diskussion. I en uppsats har vi bedömt att forskningsetisk hantering inte varit relevant.

- **Magisterexamen**

Inga uppsatser har inkommit för magisternivån. Vår bedömning grundar sig därmed på inlämnade examinationsuppgifter och beskrivningen av kopplingen mellan dessa och målen i självvärderingen. Vår samlade bedömning är att studenterna ges goda förutsättningar att nå de examensmål som behandlas i de inskickade examinationsuppgifterna. Som exempel på tentamen som ger studenterna möjlighet att visa färdighet och förmåga nämns bland annat en där studenterna ska konstruera och jämföra tidslinjer över världshistorien och därefter på ett seminarium diskutera och problematisera den traditionella europeiska tidslinjen. I de inskickade examinationsuppgifterna behandlas inte mål kopplade till forskningsetiska aspekter, men i självvärderingen ges några exempel på hur dessa mål examineras.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse?***

- **Högskoleexamen**

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse. Kunskaps och förståelsemålen behandlas och examineras i både grund- och fortsättningskurs. I grundkursen får studenten översiktliga historiska kunskaper. Därutöver ges kunskap om det historiska hantverket. Kunskaperna fördjupas i fördjupningskursen, via exempelvis en föreläsning om historievetenskapliga problemställningar, källor, källkritik och historievetenskaplig argumentation. Via tematiska delkurser på fortsättningskursen ges studenterna en möjlighet att fördjupa sina kunskaper i ett visst ämnesområde. Av självvärderingen framgår att examensmål under "Färdighet och förmåga" övas redan under grundkursen, och i självvärderingen ges ett konkret exempel på ett källkritiskt seminarium. Förmågorna utvecklas med en metodkurs under fortsättningskursen. Exakt hur dessa färdigheter tränas under denna kurs framgår dock inte av självvärderingen. Enligt självvärderingen är det framför allt vid det självständiga arbetet som studentens förmågor och färdigheter prövas.

Lärandemålen som vetter åt värderingsförmåga och förhållningsätt berörs enligt självvärderingen redan under grundkursen, där studenten bland annat ska tillhandahålla etiska perspektiv redogöra för globaliseringstendenser i samband med upptäcktsfärderna. Inget lärandemål i kursplanen för grundkursen inbegriper dock ett etiskt förhållningssätt. Fortsättningskursen har emellertid flera lärandemål

som relaterar till etiska förhållningssätt. Enligt självvärderingen tas de etiska frågeställningarna tydligast upp inom ramen för det självständiga arbetet, med ett explicit bedömningskriterium.

Med utgångspunkt i vår granskning av de självständiga arbetena bedömer vi att ämnet måste behandla och examinera examensmål kopplade till forskningsetiska aspekter på ett tydligare och mer strukturerat sätt.

Vidare bedömer vi att utbildningen bör utvecklas avseende att visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen med fokus på att bygga och förhålla sig till ett relevant forskningsläge.

- **Kandidatexamen**

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse. I självvärderingen betonas den breddade och fördjupade kunskapen som ges i kandidatkursen. Som exempel framhålls lärandemålen som anger att studenterna inte endast ska kunna redogöra för teorier och metoder utan även tillämpa dem.

I delkurs 2 ges en fördjupningskurs i svensk 1900-talshistoria, där studenten får en chans att diskutera metod och nya forskningsfrågor inom ett etablerat forskningsfält (välfärdsstaten) Nästa delkurs är det självständiga uppsatsen. Enligt självvärderingen tränas studenternas förmåga till "färdighet och förmåga" under båda delkurs 1 och 2. Det nämns exempelvis att studenterna på delkurs 2 ska värdera och kritiskt diskutera forskningslitteratur. Exakt hur dessa övningar ser ut framgår dock inte.

I självvärderingen beskrivs vidare processen vid en granskning av en kandidatuppsats. Här vill vi speciellt lyfta fram kravet att opponenter vid granskningen av kandidatuppsatsen ska göra minst ett stickprov i källor och litteratur som särdeles lovvärt, även om det sannolikt är svårt att genomföra fullt ut när studenterna läser på distans, något som även författarna till självvärderingen medger.

I självvärderingen finns också ett konstaterat behov av att se över och förtydliga undervisningen som behandlar examensmålet "värderingsförmåga och förhållningssätt". Vid intervjun med lärarna framkom att det primärt handlade om en utmaning att få studenterna på både grundnivån och mastersnivån att

självständigt utvärdera och förhålla sig till de val de gör rörande tidigare forskning, eget källmaterial och tillvägagångsätt.

Med utgångspunkt i vår granskning av de självständiga arbetena bedömer vi att ämnet måste behandla och examinera examensmål kopplade till forskningsetiska aspekter på ett tydligare och mer strukturerat sätt.

- **Magisterexamen**

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse på flertalet punkter, dock inte alla. Examensmålen om "kunskap och förståelse" behandlas enligt självvärderingen på flera delkurser, såsom exempelvis den inledande kursen "Introduktion till historievetenskapliga studier på avancerad nivå", "historiebruk", "det mångfacetterade kulturarvet där ambitionen både är att skapa en överblick och fördjupa studenternas kunskaper. Vad gäller magisteruppsatsen finns i dagsläget inte någon särskild kursplan med angivna lärandemål. I självvärderingen anges även några exempel på examinationer, tidvis tämligen innovativa.

I självvärderingen framgår att Lärandemålen som "färdighet och förmåga" behandlas ett flertal tillfällen under båda terminerna. Dessa färdigheter examineras även på ett fullgott sätt.

Av självvärderingen framgår att flera delkurser behandlar examensmål kopplade till värderingsförmåga och förhållningsätt. Ett exempel är kursen "Historievetenskaplig metod", där ett av syftena är att studenterna ska kunna värdera historiska källor samt identifiera och formulera historievetenskapligt relevanta frågor. Vidare framgår det av självvärderingen att detta primärt berör vetenskapliga och samhällliga bedömningar medan forskningsetiska aspekter saknas i kursplanen.

Krav på etiska bedömningar finns med som ett särskilt bedömningskriterium för magisteruppsatsen. I självvärderingen ges några exempel på hur denna förmåga examineras, som exempelvis i ett seminarium om kulturhistorisk metod där studenterna bland annat ska diskutera olika etiska problem med metoderna och framställningen av empirin.

- **Masterexamen**

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse. Flera kurser inom programmet ger studenterna "kunskap och förståelse", såsom exempelvis Den nya politiska historien som introducerar nya perspektiv på politisk historia. I sammanhanget kan även nämnas kurser under den valfria terminen där studenterna endera kan fördjupa sig i huvudområdet eller bredda sin examen. Flera kurser erbjuds under denna termin, såsom Historia som samhällsterapi och traumabearbetning. I avsnittet nämns vanligtvis kurserna specifika syften men även olika examinationsformer som dock tidvis är tämligen vagt återgivna. Examinationsformer är generellt olika former av rapporter. Flera kurser inom programmet ger studenterna färdighet och förmåga, såsom exempelvis i kursen Kulturhistoriskt forskningsmetodik, där studenterna exempelvis ska "planera och genomföra kvalificerade uppgifter inom forskning, informationshantering och textproduktion. Flera kurser inom programmet ger slutligen studenterna värderingsförmåga och förhållningssätt såsom exempelvis i kursen Kulturhistoriskt forskningsmetodik och samhällsterapi och traumabearbetning. Ett av lärandemålen på den förstnämnda kursen är att "diskutera forskningens etiska aspekter och samhällsvetenskapens möjligheter och begränsningar". Vid examinationen av masteruppsatsens bedöms vidare "om författaren visat medvetenhet om och gjort bedömningar kring relevanta etiska aspekter". En positiv aspekt är att man vid masteruppsatsen, precis som vid kandidatuppsatsen är att det är ett krav att opponenter ska ta minst ett stickprov på källor och litteratur.

I relation till vår bedömning av masteruppsatserna kan vi konstatera att kursplanemålet om relevanta etiska aspekter inte förefaller vara avgörande vid examination. I självvärderingen finns också ett konstaterat behov av att se över och förtydliga undervisningen som behandlar examensmålet "värderingsförmåga och förhållningssätt". Vid intervjun med lärarna framkom att det primärt handlade om en utmaning att få studenterna på både grundnivån och mastersnivån att självständigt utvärdera och förhålla sig till de val de gör rörande tidigare forskning, eget källmaterial och tillvägagångssätt. Under intervjun beskrivs ett pågående utvecklingsarbete med sikte på att examensmål kopplade till etik ska behandlas och examineras, i form av gemensamt framtagna handlednings- och examinationskriterier.

Med utgångspunkt i vår granskning av de självständiga arbetena bedömer vi att ämnet måste fortsätta sitt systematiska arbete med handlednings- och

examinationskriterier för att säkra att examensmål kopplade till forskningsetiska aspekter behandlas och examineras.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen?*

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse. Någon fullständig bedömning är dock inte möjlig att genomföra då vi saknade studenter att intervjua.

I självvärderingen beskrivs i generella termer hur ämnet arbetar för att säkerställa att undervisningen fokuserar på att stimulera studenternas lärande och kunskapsutveckling. Här nämns 1) universitets övergripande organisation för kvalitetssäkring av utbildningarna 2) pedagogisk utbildning om pedagogiska metoder och förhållningsätt 3) arbetet med konstruktiv länkning samt 4) ett studiecentrerat lärande som bygger på studenternas aktiva deltagande. För att säkerställa denna stimulans etableras studiegrupper under hela utbildningen. De exempel som ges ovan är dock övergripande och här saknas konkretion på de olika examinationsnivåerna.

Av intervjun med lärarna framgår att de har identifierat avhopp som ett utvecklingsområde för ämnet, och att de gjort bedömningen att de behöver bli bättre på att skapa motivation hos studenterna. Sätt att göra detta som lyfts i intervjun är att de strävar efter att göra grundkursen så bra som möjligt och att investera resurser i handledning på fortsättnings- och kandidatkurser för att minimera flaskhals-effekten där.

B. Jämställdhetsperspektiv

I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

- *Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen?*

Vår bedömning är att jämställdhetsperspektivet är väl säkerställt och integrerat. Av självvärderingen framgår att ämnet bjudit in genusvetenskap för en diskussion om hur jämställdhet och jämlikhetsfrågor ska hanteras i deras utbildning. Vidare anonymiserades salstentor för att kön inte ska påverka bedömningen. Könbalansen bland de anställda lärarna har blivit jämnare under de senaste åren. Professorerna

är dock fortfarande endast män, vilket ämnet vill se en förändring av. När det gäller utformandet av undervisningen finns en pågående diskussion om litteraturlistorna ska bli mer jämställda samt vikten av att studenterna möter både män och kvinnor, på våra kurser. Vid intervjun framgick det att ämnet efter den senaste utvärderingen inom ramen för Treklövern arbetat mer aktivt för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen. Lärarna exemplifierar med att de har justerat kurslitteraturen så att könsbalansen bland författarna blivit mer jämn. De uppger också att de arbetar för att få in genusperspektiv i hela utbildningen, och därmed har de slutat att öronmärka genushistoria.

C. Lärarnas kompetens

Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.

- *Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet?*

Vår samlade bedömning är att det är väl säkerställt att lärarnas kompetens är adekvat och nyttjas på ett adekvat sätt. Av lärartabellen framgår att alla undervisande lärare förutom fyra har disputerat. Av de disputerade är två professorer och två docenter. Av de icke disputerade är två adjunkter med lärarutbildning som har kursansvar för utbildningsvetenskapliga kurser på avancerad nivå, och två doktorander.

De flesta disputerade lärarna har högskolepedagogisk utbildning, mellan 4 och 24 hp. Av de tre som saknar formell högskolepedagogisk utbildning är två professorer som båda undervisar på 20 procent. Adjunkterna har 20 procent kompetensutvecklingstid som kan användas till att läsa in sig på aktuell forskning. Självvärderingen är däremot mer sparsmakad i sin beskrivning av hur denna kompetens kontinuerligt utvecklas inom lärarkollegiet. Vid intervjuerna lyftes årliga ämnesdagar fram där olika aktuella teman diskuteras.

För att ytterligare höja kvaliteten på undervisningen är vårt medskick att ämnet bör stötta personalen att kontinuerligt utveckla sin högskolepedagogiska kompetens, till exempel genom att ge tidsatt utrymme för högskolepedagogiska kurser eller andra relevanta sätt.

- *Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?*

Vår samlade bedömning är att det är väl säkerställt att lärarnas vetenskapliga och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen och att utbildningen har relevant forskningsanknytning. En styrka är att studenterna möter professor och docenter redan under den första terminen. Av självvärderingen framgår att undervisande lärare på avancerad nivå typiskt sett undervisar på områden som kopplar till deras forskningsprofil.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning?*

Vår samlade bedömning är att detta är relativt väl säkerställt. Ämnet strävar också efter att lärarna forskningsinriktning ska ligga nära som möjligt de kurser de ska undervisa på. Av självvärderingen framgår också att kollegiets samlade forskningsprofil har en tyngdpunkt till modernhistoria vilket bedöms vara en risk för att forskningsanknytningen till äldre historia blir svagare. Ämnets långsiktiga kompetensförsörjningsstrategi beskrivs som ett sätt att stärka den kopplingen, konkret genom att den senast rekryterade lektorn har äldrehistorisk kompetens.

D. Utbildningens användbarhet

Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle?*

Vi bedömer att detta är ett utvecklingsområde. Av självvärderingen framgår att utbildningen i första hand uppfattas ha en användbarhet av allmän karaktär, kopplad till studentens bildning och förmåga att få perspektiv på samhället och dess utveckling. Vidare konstaterar självvärderingen att det i grundutbildningens kurser finns få inslag som konkret berör kommande arbetsliv och som är arbetslivsrelaterade. Detta bekräftas vid intervjun med lärarna. Emellertid anges att det finns försök till fler arbetslivsrelaterade moment i form av obligatoriska studiebesök vid arkiv och museum.

Enligt självvärderingen finns det inom mastersprogrammet en tydligare koppling till framtida arbetsliv och samhällsnytta genom fokus på kulturarv och kulturarvsinstitutioner som presumtiva arbetsplatser för studenterna. Programmet har också en möjlighet till praktik inom ramen för den tredje, valbara, terminen. Företrädare för ämnet är engagerade i arkiv- och museivärlden vilket ger insikter om behov och önskemål från möjliga framtida arbetsgivare. I intervjun framkommer att ämnet inte har något alumniprogram eller liknande.

Vi bedömer att utbildningen bör utvecklas genom en tydligare arbetslivskoppling inom grundutbildningen.

E. Utvecklings- och förbättringsarbete

I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

- *Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs?*

Vår bedömning är att detta är relativt väl säkerställt. Av självvärderingen framgår att det huvudsakliga underlaget för utvärdering av utbildningen utgörs av de kursutvärderingar som genomförs efter varje avslutad kurs och som ligger till grund för ämnesråd en gång per termin, då studentrepresentanter möter studierektor och ämnesföreträdare. Återkopplingen redovisas på ämnesmöten där ansvarsfördelning och tidsplaner för åtgärder fastställs. Studierektor ansvarar för att uppföljning sker och kan delegera genomförande till kursansvarig lärare. Besluten dokumenteras i ämnesmötesprotokoll och speglas i reviderade kursplaner och examinationsformer i kursöversikten, vilket gör att åtgärder och deras effekter kan följas över tid.

Vid intervjuerna framkom att en del arbete sker i olika arbetsgrupper vars förslag sedan diskuterats och förankras i lärarkollegiet. Därutöver nämns olika ämnesdagar, där de tematiskt diskuterar aktuella frågor. Till exempel har kollegiet haft ett seminarium för att ta fram gemensamma handlednings- och bedömningskriterier för uppsatshandledning och examination.

Ett annat forum som lyfts under intervjuerna är Ämnesrådet, som hålls i slutet av varje termin tillsammans med studentrepresentanter, även om dessa tyvärr ofta är svåra att rekrytera. Dessa möten kan beskrivas som muntlig utvärdering av den gångna terminens kurser. I självvärderingen nämns även att detta arbetssätt lett till

en rad justeringar. När utvärderingarna av den omarbetade grundutbildningen 2021 visade att antalet examinerande moment upplevdes som högt, minskades exempelvis textinlämningarna och en salstentamen infördes i 88 REG1F1 delkurs 2 HT 2023.

Delar av undervisningen bedrivs på distans och flertalet examinationer sker via hemuppgifter. I intervjun med lärarna framkom en stor medvetenhet om den stora risken för fusk kopplat till detta. Av intervjun att döma har denna medvetenhet ännu inte lett till några konkreta åtgärder eller förändrade examinationsformer, vilket vi bedömer bör ske. Ett medskick är att i samband med detta också behandla frågan om studenters användning av generativ AI, både för att sätta tydliga gränser och för att visa hur och under vilka former studenterna kan använda olika tjänster som bygger på generativ AI.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?*

Vår bedömning är att detta är ett utvecklingsområde. I självvärderingen betonas primärt de reella problemen att engagera studenterna att utöva inflytande. Kanalerna för att inhämta studenternas synpunkter som nämns i självvärderingen är det gemensamma utvärderingssystemet, ämnesråd och olika enkäter. Av intervjun med lärarna framgår att svarsfrekvensen på enkäterna vanligen är låg, kring 20 procent och mot slutet av terminerna kan den sjunka ytterligare. Lärarna beskriver också hur de löpande stämmer av undervisningens upplägg och innehåll genom att tolka studenters uttalade eller outtalade synpunkter, samt genom att revidera undervisningen i relation till utfall på examinationer. Vidare ger de intervjuade lärarna och ger några konkreta exempel på hur undervisningen förändrats med utgångspunkt i studenters synpunkter, till exempel revidering av kurslitteratur och scheman.

Utvärderingens underlag på den här punkten är dock inte fullständigt, eftersom vi inte fick tillfälle att intervjua någon student. Avsaknaden av studenter som ville ställa upp på intervju kan tas som en indikation på lågt engagemang som kan kopplas till en låg grad av utövat inflytande.

Vi bedömer att ämnet bör vidta åtgärder för att öka studenternas inflytande i planering, genomförande och uppföljning, till exempel genom att säkra studentrepresentation i ämnesråd och andra fora, samt att hitta ett mer systematiskt sätt att arbeta med studentinflytande.

4 Interkultur

4.1 Sammanfattning och reflektioner för hela huvudområdet

Huvudområdet Interkultur uppvisar flera styrkor: ett forskningsaktivt kollegium med pedagogisk kompetens; kursernas samhällsrelevans; stimulerande undervisning med tydlig forskningsanknytning; ett väl integrerat jämställdhetsperspektiv.

Vi identifierar också vissa utvecklingsbehov: personalbrist/sårbarhet vid tjänstledigheter; progression från grundkurs till fortsättningskurs.

Vi bedömer att följande *bör* åtgärdas:

- Utredda vidare frågan om utbildningens utformning för att säkra progression i relation till examensmålen.
- Säkerställ att det finns en samsyn kring handledning och bedömning av uppsatser.
- Vi bedömer att ämnet bör vidta åtgärder för att öka studenternas inflytande i planering, genomförande och uppföljning, till exempel genom att säkra studentrepresentation i ämnesråd och andra fora, samt att hitta ett mer systematiskt sätt att arbeta med studentinflytande.

Medskick

- Genomför den utredning om könsbalansen i studentgruppen, med därtill kopplade relevanta åtgärder, som beskrivs i självvärderingen.
- Reflektera över eventuella logistiska problem och sårbarheter som kan uppstå till följd av ämnets bredd och det låga antalet lärare, samt utred behovet av ytterligare lärarresurser.
- Ge frågan om studenters användning av generativ AI mer strukturerade former och ge undervisande lärare pedagogisk kompetensutveckling med fokus på hur generativ AI kan hanteras.

4.2 Bedömning av utbildningskvalitet per examensnivå

A. Måluppfyllelse

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

- Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen?

- Kandidatexamen

Mål för kandidatexamen							
Arbete	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1
1	3	2	3	3	2	1	1
2	3	3	3	3	2	3	3
3	3	2	3	3	1	2	1
4	3	3	3	3	3	2	3

Vi bedömer att uppsatserna når en hög måluppfyllelse på examensmål inom kunskap och förståelse. Samtliga uppsatser uppvisar en hög kunskap i ämnets forskningsfält och teorier. Vad gäller examensmål inom färdighet och förmåga är vår bedömning att måluppfyllelsen är i huvudsak god i två av uppsatserna, men att två av uppsatserna uppvisar en bristande hantering av metod- och forskningsdesignfrågor. Två av uppsatserna har inkonsekvent forskningsdesign, där vi bedömer att val av metod och studieobjekt ej kan besvara syfte och frågeställning. I dessa uppsatser saknas både transparens och systematik i själva analysen. Avsaknaden av tydligt diskuterad och motiverad analysmetod medför, för två av uppsatserna, att självständigheten i analysen påverkas negativt, med risken att analysen tenderar att, exempelvis, okritiskt bedöma *upplevt* lyckosamma motståndsstrategier som *de facto* effektiva för att motverka specifika maktrelationer. Tillsammans skapar uppsatserna intrycket av att – likt forskningsfältet i stort – premiera teori- och begreppsutveckling på bekostnad av metod och forskningsdesign.

När det gäller värderingsförmåga och förhållningssätt är variationen också stor. I vår bedömning uppvisar två av uppsatserna en välutvecklad etisk diskussion som visar medvetenhet kring den egna positionaliteten, medan de två andra uppsatserna saknar etiska diskussioner.

- Högskoleexamen

Ämnet har rättighet att utfärda högskoleexamen sedan inrättandet av

Huvudområdet, men erbjuder inte något självständigt arbete eller motsvarande specifikt för detta ändamål då det enligt självvärderingen saknas efterfrågan från studentpopulationen.

Av förklarliga skäl finns därför inte några självständiga arbeten att bedöma, varför bedömningen utgår från en analys av examinationsuppgifter. Vår samlade bedömning är att examinationsuppgifterna visar att samtliga examensmål behandlas och examineras. Särskilt examinationsuppgiften i kursen IKGA06 säkerställer att examensmålen behandlas och examineras. Uppgiften består av att författa en rapport, i vilken det ingår att formulera en forskningsfråga och besvara den genom att samla in eget empiriskt material, samt analysera material i relation till för fältet relevant forskning.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse?***

- **Högskoleexamen**

Vår samlade bedömning är att flera kurser säkerställer måluppfyllande för högskoleexamen på respektive lärandemål (kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt vetenskaplig, samhällelig och etisk relevans).

- **Kandidatexamen**

Vår samlade bedömning är att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättning för en hög måluppfyllelse. Examensmålen för kunskap och förståelse uppnås i mycket hög grad, examensmålen för färdighet och förmåga samt värderingsförmåga uppnås på ett fullgott vis i vissa av uppsatserna men är bristande i andra uppsatser.

Ämnet Interkultur erbjuder ett digert, samhälleligt högst relevant, unikt och anmärkningsvärt attraktivt kursinnehåll på grundnivån: 11 fristående kurser à totalt 101,5 högskolepoäng på grundläggande nivå, samt 3 fristående kurser på kandidatnivå som tillsammans motsvarar 30 HP (inklusive självständigt arbete). Sedan ht-2026 erbjuder ämnet också en kurs på avancerad nivå som ingår i masterprogrammet i statsvetenskap. Ämnets två helfartskurser om 15 hp ges i hybridform både på campus och distans. Cirka 80 procent av kursdeltagarna deltar på distans.

Ämnets fristående kurser på grundläggande nivå är mycket populära, och erbjuder en bredd och variation. Vår bedömning är att kursernas innehåll, pedagogiska

aktiviteter och examination skapar mycket goda förutsättningar för att nå examensmålen. Kursernas bredd speglar den variation och mångdisciplinartitet som kännetecknar fältet interkultur.

Att ämnets fristående kurser saknar progression är både en styrka och en potentiell svaghet. I självvärderingen samt i intervjuer beskrivs valet att satsa på fristående kurser som en vilja att anpassa sig till studentmålgruppen, samt för att öka genomströmningen till kandidatexamen. Av självvärderingen och intervjun med lärarna framgår att de uppfattar att kurserna tillsammans skapar vad de kallar för "horisontell progression". Vår bedömning är att kurserna visar en imponerande bredd, men inte en progression i relation till examensmålen.

Andelen studenter som fullföljer utbildningen på kandidatnivå är mycket låg. Medan de fristående kurserna på grundnivå är mycket populära med i genomsnitt 83 studenter, har enbart 6 studenter i genomsnitt registrerat sig på kandidatkursen de senaste tre åren, med visst uppsving 2025. Enligt självvärderingen reformerades utbildningen mot distansundervisning samt fristående kurser utan intern progression av två skäl. Dels som en anpassning till studentpopulationen som är heterogen, ej lokal och vill fortbilda sig i enstaka frågor. Dels av en vilja att öka intresset för interkultur genom att tillgängliggöra utbildningen. Vid intervjuer uttryckte lärarna en förhoppning om att antalet studenter som fortsätter till kandidatnivå kommer öka i framtiden.

Vår bedömning är att utbildningens form riskerar att prioritera fortbildning för yrkesverksamma på bekostnad av en grundutbildning med progression, och att det därför finns behov att fortsatt följa upp om avsaknaden av progression medverkar till den låga genomströmningen, och/eller om avsaknaden av progression minskar studenternas motivation att fullgöra utbildningen som helhet.

I avsaknad av progression mellan grund- och fortsättningskurs krävs att kurserna på kandidatnivån ensamma ska förbereda studenterna på centrala delar av att skriva uppsats, såsom metod och forskningsdesign. Kursen Teori och metod, 7,5 HP, bär uppgiften att systematiskt undervisa studenterna i metod. Teori tar en stor plats på kursen, som även syftar till att introducera studenterna i vad lärarlaget beskriver som ett "smörgåsbord av interkulturella metoder".

Givet vår bedömning av uppsatserna bedömer vi att det finns en uppenbar risk att utbildningen i övrigt inte ger studenterna det djup i specifika metoder som behövs

för att nå examensmålen. Det saknas också formaliserade processer för samläsning av C-uppsatser mellan examinatorer och handledare, samt för tolkning av betygskriterier. Det ska dock noteras att lärarna under intervjutillfället uttryckte att informell diskussion inom lärarlaget sker kontinuerligt.

För att ytterligare höja kvaliteten på utbildningen bedömer vi att ämnet *bör*:

- Utredda vidare frågan om utbildningens utformning för att säkra progression i relation till examensmålen. För att stärka studenternas kunskap om och färdighet i frågor om metod och forskningsdesign, uppmanar vi ämnet att utöka och fördjupa metodinslagen i undervisningen. Det finns ett behov av att komplettera ämnets fokus på bredd med möjlighet till fördjupning för studenter, till exempel genom specialisering i ett mindre antal metoder.
- Säkerställa att det finns en samsyn kring handledning och bedömning av uppsatser. Givet den mångfald och mångdisciplinaritet som präglar ämnet, samt den spridning vi identifierat i examensarbetenas måluppfyllnad (med brister främst vad gäller färdighet och förmåga) rekommenderar vi lärarlaget att formalisera möjligheter för dialog och samläsning, särskilt med avseende på bedömning och handledning av kandidatuppsatser. I dagsläget saknas rutiner för att säkra en gemensam tolkning av betygskriterier.
- ***Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen?***

- Högskole- och kandidatexamen

Vår samlade bedömning är att det är väl säkerställt att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot examensmålen. Kursplanerna visar att undervisningen är forskningsanknuten och organiseras på ett varierat sätt i en kombination av litteraturstudier, föreläsningar, seminarier, skrivna gruppdiskussioner, workshops, grupparbeten, och övningar som på olika sätt aktualiserar målen, samt främjar interaktivt och reflekterande lärande. Examinationsformerna är varierade i sin karaktär, och inkluderar muntliga och framför allt skriftliga uppgifter. De skriftliga uppgifterna behandlar både frågor om begreppsdiskussion, reflektion, teoretisk tillämpning, vilket skapar konstruktiv länkning mellan lärandeaktivitet och lärandemål, både vad gäller kunskap och färdighet. Denna bild bekräftas av självvärdering och intervjuer med lärare.

Eftersom vi inte fick möjlighet att intervjua några studenter är dock underlaget inte fullständigt på denna punkt.

B. Jämställdhetsperspektiv

I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

- *Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen?*

Vår samlade bedömning är att jämställdhetsperspektivet är väl säkerställt och integrerat i utformning och genomförande av utbildningen. Lärarlaget är jämnt fördelat med avseende på kön. Av självvärderingen framgår att ämnet uppfattar jämställdhetsperspektiv som en naturlig del av utbildning i ämnet, i den bemärkelse att jämställdhetsfrågor tenderar att betraktas och behandlas som en del av eller överlappande med den typ av frågor om mänskliga relationer, kulturella skillnader, mångkultur och minoritetsfrågor som är centrala i interkulturella studier.

Ett problemområde som ämnet framhåller i sin självvärdering är den generellt skeva könsfördelningen bland studenterna, där en tydlig majoritet av kursens registrerade studenter anges vara kvinnor. Av självvärderingen framgår att denna obalans är föremål för diskussion inom ämnet, men det beskrivs inga konkreta åtgärder. Självvärderingen identifierar detta som en fråga som behöver utredas, och ett medskick är att en sådan utredning bör genomföras, med därtill kopplade relevanta åtgärder.

C. Lärarnas kompetens

Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.

- *Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet?*

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt i dagsläget. Av lärartabellen framgår att samtliga lärare har pedagogisk kompetens, formellt eller via erfarenheter som bedöms likvärdiga.

Ämnets undervisande personal består av fyra personer (tre docenter och en adjunkt som också är antagen som doktorand) med lång och väl beprövad erfarenhet av högre utbildning, både som forskare och lärare. Det saknas dock formell högskolepedagogisk utbildning bland flera av lärarna. Endast en av fyra lärare har 15 hp i högskolepedagogik, två har 7,5 hp och den fjärde saknar hp, men bedöms ha motsvarande kompetens.

I relation till ämnets bredd och det låga antalet lärare är ett medskick att ämnet har anledning att reflektera över eventuella logistiska problem och sårbarheter som kan uppstå till följd av detta.

Av självvärdering och intervju framgår att ämnets kurser har växt i popularitet de senaste åren och det finns en uttalad ambition att ämnet växer ytterligare. Ämnet är i stånd att få examensrätt på avancerad nivå, och det finns en ambition att på sikt kunna erbjuda studier mot masterexamen. Av intervjun med lärarna framkommer vidare att den intensiva tillväxten har skapat stress för lärarkåren, och en intervjuad lärare beskriver det som "att vi inte kan växa mera" om inte resurser tillkommer, främst i form av ytterligare undervisande personal.

Vår bedömning är lärarnas kompetens i nuläget står i proportion till utbildningens volym och innehåll. Samtidigt visar självvärdering och intervju att resursen i form av tillgängliga lärartimmar är fullutnyttjad. Givet ämnets bredd och ambition att växa ytterligare är ett medskick att behovet av ytterligare lärarresurser behöver utredas.

Ett annat medskick är att frågan om studenters användning av generativ AI bör ges mer strukturerade former och vissa aspekter av den bör kunna mötas med pedagogisk kompetensutveckling. Givet digitaliseringen av utbildningen som skett i ämnet, samt den snabba utvecklingen på området generativ AI, uppmanar vi läroverket att komplettera sin högskolepedagogiska kompetens, med kurser i såväl digital pedagogik som AI, så att samtliga lärare även formellt når upp till 15 hp.

- *Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?*

Vår samlade bedömning är att detta är väl säkerställt, under förutsättning att de tillsvidareanställda lärarna är i tjänst. Alla medarbetare inom ämnet har ett

huvudansvar för kursutveckling och undervisning med utgångspunkt i egen specialistkompetens och forskningsinriktning och med anpassningar för kursernas profiler och innehåll. Av intervjuer, examineringsformer och av självvärdering framgår att de undervisande lärarna är kreativa pedagogiskt, så väl som ytterst initierade och engagerade forskare.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning?*

Vår bedömning är att detta är mycket väl säkerställt. Av lärartabellen framgår att tre av fyra i den fast anställda undervisande personal är välmeriterade och erfarna forskare. Av intervjuer med lärare och ledningsfunktioner framgår att vid tillfällen då ytterligare arbetskraft har behövts har detta säkerställts genom att anställa erfarna forskare och lärare. Vår bedömning av examensarbeten är att dessa avspeglar en utbildning med mycket stark forskningsanknytning, och att studenterna är väl situerade i nutida forskningsdebatt inom fältet.

D. Utbildningens användbarhet

Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle?*

Vår samlade bedömning är att detta är mycket väl säkerställt.

Kursernas samhällsrelevans utgör en av ämnets största styrkor. Ämnet är relevant för alla de som är intresserade av att verka i ett mångkulturellt samhälle, eller vill fortbilda sig inom en bred flora av yrken, såsom interkulturell affärskommunikation, internationellt utvecklingsarbete, offentlig förvaltning, utredningsarbete. De fristående kursernas popularitet är ett tecken på detta, så är även faktumet att en stor del av studenterna är yrkesverksamma som läser kurserna i fortbildande syfte. Utbildningen är i många fall en av arbetsgivaren godkänd kompetensutveckling. Yrkeskategorier som ämnets lärare stöter på i studentgrupperna är bland andra journalister, vårdpersonal, lärare, poliser, militärer och kommunanställda med ansvar för flyktingmottagande och integration. Flera av ämnets kurser ingår även i yrkesförberedande program.

Eftersom ingen alumniundersökning har genomförts eller redovisats för, saknas data för att bedöma arbetsmarknadsrelevansen för kandidatexamen i interkultur. Vi fick tyvärr inte heller någon möjlighet att genomföra någon studentintervju.

E. Utvecklings- och förbättringsarbete

I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

- *Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs?*

Vår samlade bedömning är att detta i huvudsak är säkerställt. Av självvärderingen framgår att ämnet har återkommande ämnesmöten, samt "regelbundna avstämningar och diskussioner om pedagogiska upplägg och examinationsformer inom ämnet, inom institutionen och med studierektor samt institutionens ledning".

Vid intervjuer med lärare och ledningsfunktioner framkom att det saknas ett formaliserat forum och tillvägagångssätt för att diskutera bedömning och handledning av kandidatuppsatser. Givet den variation som finns i ämnet, samt som uppvisats i de kandidatuppsatser som bedömargruppen läst, bedömer vi att ämnet bör etablera ett sådant forum.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?*

Vår samlade bedömning är att detta till viss del är säkerställt i dagsläget. Ämnet har terminsvisa studentråd, som genomförs under ledning av ämnesföreträdare, och syftet är att formalisera processen. I intervjun med lärarna framkommer att det finns en svårighet att rekrytera studenter till studentråden.

Studentinflytande säkerställs genom kursutvärderingar, samt genom informella samtal med studenter. I intervjun med lärarna beskriver de att de har en kultur av lyhördhet, vilket beskrivs med konkreta fall då lärarna gjort ändringar i kurser som svar på återkopplingar från studenter. Exempel som anges både i intervju och i självvärdering är uppdatering av litteraturlistor, justerade examinationsformer och undervisningsupplägg.

Utvärderingens underlag på den här punkten är dock inte fullständigt, eftersom vi inte fick tillfälle att intervjua någon student. Avsaknaden av studenter som ville ställa upp på intervju kan tas som en indikation på lågt engagemang som kan kopplas till en låg grad av utövat inflytande.

Vi bedömer att ämnet bör vidta åtgärder för att öka studenternas inflytande i planering, genomförande och uppföljning, till exempel genom att säkra

studentrepresentation i ämnesråd och andra fora, samt att hitta ett mer systematiskt sätt att arbeta med studentinflytande.

5 Kulturstudier

5.1 Sammanfattning och reflektioner för hela huvudområdet

Interaktionen mellan lärare och studenter är påtaglig i området. Studentaktivitet och återkoppling präglar utbildningarna som ges i Kulturstudier. Gott och påvisat studentinflytande är inte bara en effekt av programmets och de fristående kursernas småskalighet. Av självvärderingen, intervjuerna med såväl lärare som studenter framgår det att det också är ett medvetet och systematiskt genomfört arbetssätt inom lärarlaget, programmet och de övriga kurserna som ges inom Kulturstudier. Vår samlade bedömning är att det utbildningsnära utbildnings- och förbättringsarbetet är utvecklat och väl fungerande.

Det praktikinära anslaget och det uppbyggda kontaktnätet med praktikplatser, museum och arkiv ger förutsättningar för att utbildningen går i takt med utvecklingen inom kultursektorn. Det möjliggör också och befrämjar utsikterna till anställningar inom densamma efter examen. Varierat upplägg med olika undervisningsformer präglar kurserna inom såväl program som fristående kurser. Det fasta lärarlaget utgör den trygga kärnan, bygger relationer med studenterna och följer dem nära över tid. Det utvidgade lärarlaget bidrar med en rik flora av ämneskunskaper och perspektiv. Det tycks finns levande och bra kontakter ut mot samhälle och arbetsliv.

Programmets litenhet gör det sårbart. Genomströmningen är låg och programmet är litet. Det kan krävas åtgärder för att bryta den utvecklingen i synnerhet med tanke på de samtida prioriteringarna från statsmaktens sida. Ett sätt kan vara att argumentera lokalt och regionalt för utbildningens relevans i samverkan med ovan nämnda aktörer inom kultursektorn utanför universitet.

Det pågår ett utvecklingsarbete bort från den kulturpolitiska profilen. Utbildningen kan bli mer konkurrenskraftig om den förtydligas tematiskt och om det praktikinära yrkesförberedande inslaget förstärks ytterligare.

Det finns intresse, kritiskt engagemang och kunskaper kring AI-utvecklingen i lärarlaget, men denna når inte studenterna.

Goda exempel:

- Systematiskt arbete för att skapa samsyn vid handledning och bedömning av uppsatser.
- Ett brett arbete med att ta in studenters synpunkter.

För att ytterligare höja kvaliteten på utbildningen har vi följande *medskick*:

- Diskussionen om generativ AI bör ges strukturerade former som inkluderar studenterna

5.2 Bedömning av utbildningskvalitet per examensnivå

A. Måluppfyllelse

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen?*

- Högskoleexamen

Mål för högskoleexamen					
Arbete	K1	K2	K3	F1	V1
1	3	3	2	2	2
2	1	2	2	1	-
3	2	3	2	2	2
4	3	3	2	3	2

De granskade uppsatserna bedöms att ha en i huvudsak god måluppfyllelse gällande examensmålen kopplade till "kunskap och förståelse" samt "färdighet och förmåga". Flera av uppsatserna visar på grundläggande kunskaper, ytterligare ett är verkligt övertygande, medan ett annat uppvisar en avsaknad av metodologisk konsistens. I ett par av arbetena besvaras inte frågeställningarna på ett tydligt sätt. När det gäller examensmål kopplad till värderingsförmåga har två av de granskade uppsatser en viss etisk diskussion kopplad till formella etiska krav, även om denna kunde varit djupare. I en av de granskade uppsatserna har vi bedömt att etiska frågor inte varit relevanta att behandla.

Brister har konstaterats på några ställen. Det rör bland annat svagheter i kunskap och förståelse där vetenskapligt resonemang fattas i forskningsläget. Ett av arbetena

visar brist på färdighet och förmåga hos författaren som inte besvarar två av frågeställningarna i uppsatsen.

- Kandidatexamen

Mål för kandidatexamen							
Arbete	K1	K2	K3	K4	F1	F2	V1
1	3	2	2	3	2	2	3
2	2	3	3	3	2	2	3
3	3	2	3	3	1	2	2
4	1	2	2	1	2	2	2

Tre av fyra uppsatser uppvisar god eller hög måluppfyllelse på samtliga lärandemål. Generellt sett är uppsatserna starkare på kunskapsmålen än på färdighetsmålen, uppsatsförfattarna uppvisar ofta en svag analytisk förmåga.

Vår bedömning är att två av de granskade kandidatuppsatserna är av god kvalitet och lever med råge upp till de krav som kan ställas på kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Ett av de bedömda arbetena visar dock på brister i vetenskapligt förhållningssätt och transparens. Arbetet är tunt i såväl metodiskt som teoretiskt hänseende. Det innehåller en empirisk studie, som kopplas till de frågor som ska undersökas, men de många teoretiska begrepp som omnämns i uppsatsen hänger löst.

- *Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse?*

- Höskoleexamen

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt. I självvärderingen framgår det att det finns ett tydligt och genomtänkt upplägg där de alla delkurser också innehåller metod- och teoriinslag. Under fortsättningskursen fördjupas teori och metodinslagen successivt och den andra terminen avslutas med ett självständigt arbete.

Kursmålen som förmedlas i utbildningsplanen för kulturvetarprogrammet utgör utgångspunkt för undervisning och examination i kurserna som ges inom detsamma.

- Kandidatexamen

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt. Av självvärdering och kursplaner framgår att progressionen tilltar under det andra året. Här ges två kurser på engelska, uppsatskursen genomförs liksom praktikkursen. Ett intressant inslag är att uppsatskursen ges före praktikkursen, vilket motiveras med att bryggan till arbetslivet blir mer organisk och det gynnar även genomströmningen. De som inte har hunnit bli klara med sin uppsats kan nämligen färdigställa sina uppsatser under praktikperioden och ventileras den i maj. Kursmålen som förmedlas i utbildningsplanen utgör även här utgångspunkt och länkning mellan undervisning och examination i kurserna.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen?*

- Högskoleexamen

Vår samlade bedömning är att detta säkerställs. Av såväl självvärdering, intervjuer som i övrigt underlag framgår att studenterna stimuleras tidigt till vetenskapligt och kritiskt tänkande där kulturpolitik och kulturarv väver ihop de konstnärliga och idéhistoriska ämnestraditionerna. Undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier, praktiska övningar samt studiebesök på arkiv och museum.

I intervjuer med lärare och studenter lyfts programmets litenhet fram som något positivt. Det beskrivs att föreläsningar och seminarier får en prägel av samtal och diskussion där studenter och lärare kommer nära varandra. Studenterna uppger också att de stimuleras i att utveckla självständighet.

- Kandidatexamen

Vår samlade bedömning är att detta säkerställs. Av självvärderingen framgår att självständighet och studentaktivitet premieras. Vidare framgår det att konstruktiv länkning tillämpas mellan examensmål, lärandemål, undervisning och examination. Därmed säkerställs att studenterna "utvecklar både teoretisk förståelse och praktisk färdighet" i enlighet med programmets övergripande mål. Det faktum att studenterna som ett resultat av programmets litenhet kommer så nära sina lärare och kurskamrater bidrar till att stärka den kulturvetenskapliga identiteten.

I självvärderingen nämns en mängd inslag som fokuserar på att stimulera studenternas kunskapsutveckling såsom praktiska projekt, workshops och olika verksamheter som syftar till reflektion och som uppmuntrar till att koppla teori och forskning till kulturella inslag i den lokala miljön. Det finns också internationella inslag, både i form av utbyten med lärare från andra länder, och genom enskilda studenters fältstudier i andra länder, som till exempel Sydafrika.

B. Jämställdhetsperspektiv

I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

- *Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen?*

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt. Av självvärderingen framgår att olika genusperspektiv är närvarande i många delar av utbildningen, och att det också syns i studenternas självständiga arbeten. Majoriteten av studenterna är kvinnor, men i det fasta lärolaget är förhållandet det omvända (3 män och en kvinna); detta kompenseras av att det utvidgade lärolaget består av en större mängd kvinnor. Självvärderingen lyfter också fram att de tillsvidareanställda lärarna alla har bedrivit forskning med genusperspektiv, och att detta används som en resurs i undervisningen. Slutligen beskriver självvärderingen årligt återkommande workshops i jämställdhetsintegrering, även om dessa av beskrivningen att döma i huvudsak verkar fokusera på jämställdhet i relation till arbetsplatsen.

Av intervjun med lärarna framgår att jämställdhetsfrågor diskuteras och finns med som givna inslag i undervisningen, samt att de har gjort en analys av kurslitteraturen utifrån författarnas kön. I intervjun med lärarna beskrivs obalansen som ett potentiellt problem, men lärarna uppger att det faktum att jämställdhetsperspektiven är så väl integrerade i undervisningen kompenserar för det.

C. Lärarnas kompetens

Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.

- *Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat*

vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet?

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt. Av lärartabellen framgår att de tillsvidareanställda lärarna representerar de disciplinära huvudinriktningarna inom programmet (idéhistoria och konst- och bildvetenskap). Två är docenter och två fil dr. De har högskolepedagogisk utbildning på mellan 7,5 och 26,25 hp, en av dem har också bedrivit högskolepedagogiska utvecklingsprojekt.

Av självvärdering och lärartabell framgår att det utvidgade lärarlaget består av disputerade statsvetare, historiker, idéhistoriker, konstvetare och pedagoger. Vi bedömer att det tydliga mångdisciplinära inslaget är en styrka och visar på både bredd och djup. Utöver det utvidgade lärarlaget anlitas även yrkesverksamma med specialkompetenser. Gästlärare är ett återkommande inslag.

- ***Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?***

Vår bedömning är att lärarnas samlade kompetens tillvaratas i utbildningen och påverkar studenternas möjligheter att nå examensmålen i positiv bemärkelse. I intervjuerna återkom lärarna till pågående och kommande kompetensutvecklingsprojekt. En av lärarna är exempelvis aktiv i debatten om utvecklingen inom AI som följs och diskuteras inom kollegiet. AI tillåts dock inte vid examinerande uppgifter. Studenterna på programmet får i samband med hemtentor intyga att de inte har använt sig av AI i sitt arbete. Vidare beskriver lärarna att den tillsvidareanställda personalen alltid ska vara kursansvarig och examinator i de fall de behöver ta in undervisande personal från andra ämnen. Tillfällig personal som undervisar i idéhistoriska moment stöds också genom en skriven lärarhandledning.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning?***

Vår samlade bedömning är att detta är väl säkerställt. Samtliga lärare i det fasta lärarlaget är aktiva forskare och även i det utvidgade lärarlaget är flera framstående forskare inom sina områden. Det finns etablerade samarbeten mellan fakulteter för att säkerställa relevant forskningsanknytning. Under intervjun ges exempel på hur

statsvetare kommer in och gästföreläser på moment såsom globalisering, samt att det finns ett nära samarbete med historieämnet. I detta samarbete bidrar kulturvetarna i sin tur med forskningsetik och vetenskapsteori.

D. Utbildningens användbarhet

Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.

- *Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle?*

Vi bedömer att detta är väl säkerställt. Av intervjun med lärare och studenter framgår att det finns flera inslag med direkt koppling till relevanta delar av arbetslivet. Till exempel görs studiebesök på museum och arkiv, och inför val av uppsatsämne ges studenterna återkoppling på sina idéer av yrkesverksamma inom kultursektorn. Lärarna beskriver också en ambition att hitta en koppling mellan uppsats och praktikplats så väl som mellan arbetsmarknadens behov och utbildningens utformning. Lärarna lyfter diskussionen på meso-nivå genom att placera sin verksamhet i den så kallade "kulturella självbilden" i Värmland. Från intervjun går att utläsa att lärarna upplever att de existerande sociala institutionerna bidrar till stöttning och trygghet, samtidigt som de förstår att de bär ett stort ansvar i densamma. Vidare poängterar studenterna flertalet gånger en uppskattning för de praktikmöjligheter som ges i detta sociala landskap. De intervjuade studenterna pekar på att de överlag upplever utbildningen som bildande för att utveckla medvetenhet om deras roll i samhället.

E. Utvecklings- och förbättringsarbete

I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

- *Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs?*

Vår samlade bedömning är att det utbildningsnära utbildnings- och förbättringsarbetet är utvecklat och väl fungerande. I självvärderingen understryks ett tydligt samband mellan återkoppling från studenter och de insatser och åtgärder som genomförs. Detta gäller insatser som rör såväl kompetensutveckling som andra åtgärder genomförda i syfte att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten.

Av självvärderingen framgår att ämnet använder kursvärderingar som underlag för analys på kurs och programnivå. Vidare beskriver självvärderingen hur

utvärderingen som genomfördes inom Treklövern 2016–2017 användes för att utveckla utbildningen på grundnivå för att bättre säkra en progression till avancerad nivå. Vidare vidtogs åtgärder för att skapa samsyn och kontinuitet kring handledning av kandidatuppsatser. Detta arbete har inkluderat fortbildningsinsats, en skriven studentguide med riktlinjer och betygskriterier, samt en översyn av kursplaner med fokus på examensmål.

Av intervjun med lärarna framgår att det finns ett levande arbete för att säkra samsyn vid bedömning av kandidatuppsatserna. Exempel som ges är bedömningsseminarier och en gemensam mall för uppsatsutlåtande.

Ett medskick är att diskussionen om generativ AI bör ges strukturerade former som inkluderar studenterna. De intervjuade lärarna beskriver att de har en levande pedagogisk diskussion om generativ AI. Det verkar dock inte vara något som diskuteras i särskilt stor utsträckning med studenterna som deltar i utbildningen, efter vad som framkommer i intervjun med studenterna. Istället får studenterna på programmet i samband med hemtentor intyga att de inte använt AI i sin uppgift. Den kritiska diskussionen som finns inom kollegiet kan utgöra underlag och ingång till en interaktion med studenterna i undervisningen, där det också kan öppnas möjligheter att förbereda studenterna för hur och under vilka former de kan använda olika tjänster som bygger på generativ AI.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?*

Vår samlade bedömning är att detta är väl säkerställt, och att ämnets breda arbete med att ta in studenters synpunkter är ett gott exempel. Av självvärdering och intervju med lärare, studenter och ledningsfunktioner framgår att studenternas synpunkter på utbildningen tas in genom kursvärderingar efter avslutad kurs och genom studentrepresentation i programråd och andra fora. Lärarna lyfter fram fritextsvaren i enkäterna och synpunkter från studentrepresentanter som särskilt användbara. Vidare beskriver lärarna att de också tar in studenternas synpunkter på utbildningen genom samtal efter avslutad kurs, formativa kursvärderingar vid mitten av en kurs och större avslutande samtal när studenter gått klart programmet. Studentgrupperna är små, och lärarna så väl som studenterna beskriver att detta ger goda förutsättningar för en relationell pedagogik där lärare och studenter följs åt under hela programmet. Lärarna beskriver vidare att de har lätt att ta in synpunkter från studenter i det vardagliga arbetet.

6 Religionsvetenskap

6.1 Sammanfattning och reflektioner för hela huvudområdet

I sin självvärdering fokuserar ämnet primärt på sin kandidatexamen, alltså inte sin högskoleexamen. De motiverar detta på följande sätt: "Eftersom högskoleexamina utfärdas mycket sparsamt och progressionen i utbildningen är planerad för kandidatexamen, besvaras utvärderingsfrågorna nedan med utgångspunkt i kandidatexamen. Där högskoleexamen berörs hänvisas till samma processer, arbetssätt och underlag som anges för kandidatexamen." Av detta skäl kommer vi i denna rapport även att fokusera på deras kandidatexamen.

En brist i bedömningen är att vi saknar uppsatser att granska och studenter att intervjua. Vår bedömning vilar alltså på självvärderingen och intervjuer av lärare och administrativ personal. I självvärderingen ligger fokus på ämnets kandidatexamen, alltså inte dess högskoleexamen.

Vår samlade bedömning är att Religionsvetenskaps kandidatexamen överlag uppnår examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Här vill vi speciellt framhålla progressionstänkandet inom utbildningen.

Med tanke på AI och de stora möjligheterna till fusk är det emellertid problematiskt att flertalet examinatorer sker via hemuppgifter. Det är här angeläget att ämnet utarbetar en handlingsplan för att motverka fusk vid hemuppgifter alternativt i större utsträckning övergår till saltentor och muntor.

Vi gör vidare bedömningen att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen. Vår bedömning är även att jämställdhetsperspektivet är väl integrerat i utbildningen. Ämnet har dock fortfarande problem med att skapa en jämn könsbalans bland de undervisande lärarna.

Vi bedömer även att lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen. Vid intervjun framkom det emellertid att många av de ordinarie anställda under de senaste åren av olika skäl varit frånvarande från undervisningen, med konsekvensen att man tidvis anställt icke

disputerade lärare. Vår bedömning är att avsaknad av resurser för att säkerställa en fulltalig bemanning och avsaknad av kontinuitet inom den undervisande personalen innebär en allvarlig risk för att den undervisande personalen studenterna möter inte har de pedagogiska och vetenskapliga kompetenser som krävs för god kvalitet på undervisningen. Frånvaron av ordinarie personal kan även äventyra att utbildningen har relevant forskningsanknytning, detta då flera kurser vilar på enskilda lärarens specifika kompetenser.

Utbildningen är samhällsrelevant och har därtill inslag som kan beskrivas som yrkesförberedande i en vid bemärkelse. Vad gäller de yrkesförberedande inslaget saknas dock tillräckligt information för att vi ska kunna göra bedömning att ämnet når upp till detta mål. Vi ser det som angeläget att ämnet arbetar för att förtydliga utbildningens användbarhet. Ett sätt att göra det i relation till arbetsmarknaden kan vara en alumniverksamhet.

Vår bedömning är det sker ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete inom ämnet. Mycket av detta arbete sker emellertid informellt, något som vi ser som ett problem med tanke på den tidigare nämnda frånvaron av ordinarie personal.

Vid intervjun framhölls även att ämnet tidvis saknats ett pedagogiskt ledarskap då uppdraget som studierektor varit vakant. Vi bedömer att frånvaron av formellt pedagogiskt ledarskap riskerar att leda till bristande kvalitet i utvecklings- och förbättringsarbetet.

Att döma av självvärderingen och intervjuerna av personal är det säkerställt att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen, detta via automatiska kursutvärderingarna, löpande avstämningar under terminerna, delkursutvärderingar samt muntliga återkopplingar under pågående delkurser.

Gott exempel:

- Ämnet har tydligt uttalade strategier för att skapa kontakt, bygga gruppstillhörighet och använda digitala verktyg för att aktivera studenterna i relation till distansundervisningen.

Vi bedömer att följande *bör* åtgärdas:

- Hitta vägar att säkerställa att studenter får möta en mer jämställd fördelning av lärare.
- Säkerställa att all undervisande personal har adekvat vetenskaplig och pedagogisk kompetens.
- Förtydliga utbildningens användbarhet.
- Strukturera, och till viss del formalisera, utvecklings- och förbättringsarbetet.

Medskick

- Det är angeläget att ämnet utarbetar en handlingsplan för att motverka fusk vid hemuppgifter alternativt i större utsträckning övergår till salstentor och muntor.
- Generativ AI bör diskuteras i strukturerade former som inkluderar studenterna. En kritisk diskussionen inom kollegiet kan utgöra underlag och ingång till en interaktion med studenterna i undervisningen, där det också kan öppnas möjligheter att förbereda studenterna för hur och under vilka former de kan använda olika tjänster som bygger på generativ AI.

6.2 Bedömning av utbildningskvalitet per examensnivå

A. Måluppfyllelse

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen?*
 - Höskoleexamen
 - Kandidatexamen

Inga uppsatser har inkommit för höskole- eller kandidatexamen. Vår bedömning grundar sig därmed på inlämnade examinationsuppgifter och beskrivningen av kopplingen mellan dessa och målen i självvärderingen. Vår samlade bedömning av de inskickade examinationsuppgifterna är att de ger studenterna goda förutsättningar att nå examensmålen, framförallt kopplat till "kunskap och förståelse", respektive "färdighet och förmåga". Här finns ett flertal exempel på inskickade examinationsuppgifter som visar att ämnet både behandlar och examinerar dessa mål. I de inskickade examinationsuppgifterna finns exempel på hur etik behandlas, framförallt som kunskapsområde, vilket syns i examinationen på REG2F1, delkurs 3, Självvärderingen ger också exempel på hur forskningsetiska

aspekter kopplade till god forskningssed behandlas och examineras, särskilt kopplat till kandidatuppsatsen.

- *Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse?*
 - Högskoleexamen
 - Kandidatexamen

Vår samlade bedömning är att detta är säkerställt.

Ämnet ger sammanlagt 14 fristående kurser, tre är allmänna kurser och övriga är tematiska specialiseringar. Av självvärderingen framgår en tänkt progression. Examensmål kopplade till "kunskap och förståelse" dominerar under grundkursen, medan examensmål kopplade till "färdighet och förmåga" och "värderingsförmåga och förhållningssätt" behandlas i större utsträckning på fortsättnings- och kandidatkurs.

Vår samlade bedömning är examensmål kopplade till "kunskap och förståelse" behandlas och examineras under alla kurser. Som exempel kan anges kursen REG1F1 under den första terminen. som inleder med att problematisera religion som fenomen. I REG3F1 (termin 2) får studenterna bland annat förkovra sig i religionsvetenskaplig teori, metod (delkurs 2). Lärandemålen om "Kunskap och förståelse" examineras exempelvis via REG1F1, delkurs 1 med en Individuell skriftlig uppgift (3hp) där studenten ska göra en strukturerad observation av ett religiöst rum och sedan skriftligt analyserar rummet utifrån en religionsdefinition samt använder minst tio termer från religionsvetenskaplig terminologi för att beskriva hur relationer till det heliga skapas genom rummet och dess materiella kultur. Uppgiften examinerar även förmågan att särskilja 80 vetenskapligt synsätt från konfessionellt troendeperspektiv samt att redogöra för olika sätt att vetenskapligt studera religion.

Flertalet kurser under termin 2 knyter an till lärandemålen "färdighet och förmåga". Ett konkret exempel som nämns i självvärderingen är (REG2F1 delkurs 1) där visuell kultur och metodträning kopplas till lärandemålet att "identifiera olika sätt som det gudomliga representeras visuellt och därigenom analysera religiös visuell kultur". Det framgår även tydligt i självvärderingen att Lärandemålen som vetter åt "färdighet och förmåga" examineras via en rad olika kurser. Ett exempel är REG2F1, där studenten läser och analyserar vetenskaplig litteratur med etikinriktning samt religionsfilosofisk inriktning, och därutöver använder minst en monografi, en vetenskaplig artikel och en antologi. Studenten ska identifiera och

jämföra frågor om verklighetens beskaffenhet i olika religiösa kontexter samt visa hur olika teoretiska perspektiv påverkar forskningsfrågor, metodval och analys.

Examensmål kopplade till "värderingsförmåga och förhållningssätt" behandlas i större utsträckning under termin 3. På motsvarande sätt examineras mål kopplade till "Värderingsförmåga och förhållningssätt" vid en rad olika tillfällen fram till kandidatexamen. I REG2F1, delkurs 3, finns exempelvis en etikuppgift där studenten ska identifiera ett etiskt dilemma med tydligt motstående värden, analyserar olika perspektiv systematiskt genom en modell där argument vägs mot varandra, och slutligen diskuterar frågan utifrån valda etiska grundvärden.

Med tanke på den snabba utvecklingen av generativ AI och de stora möjligheterna till fusk denna medför är ett medskick att det kan vara ett problem att flertalet examinatorer sker via hemuppgifter. Det är här angeläget att ämnet utarbetar en handlingsplan för att motverka fusk vid hemuppgifter alternativt i större utsträckning övergår till salstentor och muntor.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen?***
 - Högskoleexamen
 - Kandidatexamen

Vår samlade bedömning är att detta säkerställs i hög grad. Vår bedömning är dock inte fullständig då vi inte hade några studenter att intervjua. Av självvärdering och intervju med lärarna framgår att undervisningen är varierad och stimulerande. Exempelvis genom den variation av övningar som uppvisas i ämnet, såsom fältobservationer och fallstudier. Undervisningen präglas också av en undersökande ansats där studenterna möter religion utanför lärosalen. I REG2F1 delkurs 1 besöker studenterna exempelvis kyrkogård, museum och frikyrka, samt genomför intervjuer med troende och reflekterar över observationerna med hjälp av kursens teorier.

Av intervjun med lärarna framgår också att det finns en medvetenhet om de speciella utmaningar distansundervisning medför, och att de har tydligt uttalade strategier för att skapa kontakt, bygga grupptillhörighet och använda digitala verktyg för att aktivera studenterna. Detta bedömer vi som ett gott exempel som bör lyftas till fora där fler ämnen kan ta del av det.

B. Jämställdhetsperspektiv

I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.

- *Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen?*

Vår samlade bedömning är detta är säkerställt. Av självvärderingen framgår att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildning genom kursplanernas mål. I REG2F1 ska studenten exempelvis problematisera religiös socialisation i ett livslångt perspektiv utifrån begrepp som identitet, etnicitet, klass, genus, generation och migration samt reflektera kring aktuella problem gällande samlevnad och sexualitet. Vid intervjun med lärarna beskrivs även hur de under utbildningen, framförallt under termin 2, lyft fram olika dimensioner av religion ur ett intersektionellt perspektiv. En lärare uppger att ämnet jobbar mycket med att komma bort från tolkningen att religion är någonting som uttolkas av män. Vidare beskriver lärarna att ämnet har utvärderat betygssättning med sikte på könsbaserade ojämnheter, och konstaterat att sådana inte förekommer, samt att de har en uttalad rekryteringsstrategi för en jämnare könsfördelning i kollegiet.

Vårt intryck är dock att dessa samtal fortfarande i mångt och mycket är på diskussionsstadiet och det att här det fortfarande återstår en del implementeringsarbete. Under lärarintervjun framkommer att flertalet temadagar har anordnats på institutionsnivå i förhållande till jämställdhetsarbetet, men att de inte har utmynnat i väsentliga praktiska förändringar. De beskriver också att de fast anställda lärare studenterna möter i stor utsträckning är män, vilket förvärrats av att en tjänstledig kvinnlig lärare blivit ersatt av män. Vidare beskriver de att det kan gå hela terminer utan att studenter får kontakt med någon kvinnlig lärare.

Baserat på den konstaterade obalansen utifrån kön gör vi medskicket att ämnet bör hitta vägar att säkerställa att studenter får möta en mer jämställd fördelning av lärare.

C. Lärarnas kompetens

Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.

- *Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat*

vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet?

Vår samlade bedömning är att detta säkerställs till viss del. Vår bedömning är att de tillsvidareanställda vid ämnet har en hög vetenskaplig och pedagogisk kompetens. Kollegiet omfattar fem disputerade lärare – en docent och fyra doktorer, samt en doktorand. Av lärartabellen framgår att alla disputerade lärare har högskolepedagogiska kurser. Fyra har motsvarande 8,5–10 hp, och den femte läraren har sammanlagt 25 hp i högskolepedagogik. Den femte läraren är därtill utnämnd till excellent lärare i religionsvetenskap, och har publicerat flera läromedelstexter på universitetsnivå. De tillsvidareanställda lärarnas forskningsprofiler spänner över religionsvetenskapens olika delområden och tillhandahåller forskningsanknytning inom flera geografiska och tematiska områden.

Vid intervjun framkom att många av de ordinarie anställda under de senaste åren har varit frånvarande från undervisningen på grund av externa forskningsmedel, administrativt arbete vid institutionen eller föräldraledighet. Frånvaro har dels lett till att ämnet inte varit fullbemannade, dels att ämnet tagit in vikarier som ofta inte varit disputerade. Enligt lärarintervjun har universitetet av besparingskäl inte gett ämnet full kompensation för lärarluckorna. Vår bedömning är att avsaknad av resurser för att säkerställa en fulltalig bemanning och avsaknad av kontinuitet inom den undervisande personalen innebär en allvarlig risk för att den undervisande personal som studenterna möter inte har de pedagogiska och vetenskapliga kompetenser som krävs för hög kvalitet på undervisningen. Därför bedömer vi att ämnet bör säkerställa att all undervisade personal har adekvat vetenskaplig och pedagogisk kompetens.

- *Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen? Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning?*

Vår bedömning är att detta är väl säkerställt, under förutsättning att samtliga tillsvidareanställda lärare undervisar. Som framgår i självvärderingen är lärarnas vetenskapliga kompetenser tydligt kopplat till de kurser som ges, med syftet att utbildningen har relevant forskningsanknytning. I självvärderingen anges att

forskningsanknytningen byggs upp genom en progression av forskningsbaserade uppgifter. Av intervjun med lärare framgår att forskningsanknytningen till viss del är bräcklig i den bemärkelsen att den i mångt och mycket vilar på enskilda forskares kompetenser. Lärarna beskriver att det förekommit att vikarier som tagits in i undervisningen när tillsvidareanställd personal fått större externfinansierade projekt haft lägre kompetens, och i vissa fall inte varit disputerade.

Vi bedömer att ämnet bör säkerställa att all undervisande personal har relevant vetenskaplig kompetens.

D. Utbildningens användbarhet

Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.

- ***Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle?***

Vår bedömning är detta till viss del är säkerställt. Vår bedömning är dock inte fullständig då vi saknade studenter att intervjua.

I självvärderingen ingrips både arbetsförberedande uppgifter och uppgifter av samhällsrelevans. Som exempel anges att studenten vid skrivandet av det självständiga arbetet tränar i projektledning, informationssökning, dataanalys och vetenskaplig kommunikation, vilket ger överförbara färdigheter som efterfrågas på arbetsmarknaden. Här saknar emellertid självvärderingen konkretisering, vilket gör det svårt att bedöma hur användbar utbildningen är i relation till arbetsmarknaden. Vid intervjun med lärare framgick att ämnet tagit fram en fristående kurs i akademisk praktik, med uttalat syfte att möjliggöra en tydligare förankring mot en profession utifrån studenternas egna intressen.

Vidare konstaterar självvärderingen att frågor kopplade till migration, integration, våld, konflikter och mänskliga rättigheter har stor samhällsrelevans.

Vi bedömer att ämnet bör arbeta för att ytterligare förtydliga utbildningens användbarhet. Ett sätt att göra det i relation till arbetsmarknaden kan vara en alumniverksamhet.

E. Utvecklings- och förbättringsarbete

I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.

- *Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs?*

Vår bedömning är att detta i huvudsak är säkerställt, men att det finns vissa utvecklingsbehov. I självvärderingen och intervjun med lärarna beskrivs att kursutvärderingar genomförs efter varje avslutad kurs och ligger till grund för ämnesråd en gång per termin, då studentrepresentanter möter studierektor och ämnesföreträdare. Återkopplingen redovisas på ämnesmöten där ansvarsfördelning och tidsplaner för åtgärder fastställs. Studierektor ansvarar för att uppföljning sker och kan delegera genomförande till kursansvarig lärare. Besluten dokumenteras i ämnesmötesprotokoll och speglas i reviderade kursplaner och examinationsformer i kursöversikten, vilket gör att åtgärder och deras effekter kan följas över tid.

I självvärderingen påvisas även hur den kontinuerliga cykeln av utvärdering, råd och beslut kan ge förändringar i upplägg och examination. Vid intervjun framgår det dock att föreliggande besparingskrav tidvis har lett till att ämnet saknat ett pedagogiskt ledarskap, då uppdraget som studierektor tidvis varit vakant. Vidare har ämnet inte kompenserats fullt ut för när tillsvidareanställd personal lämnat undervisningen för externfinansierad forskning. Vid intervjun framkom det vidare att det mesta pedagogiska utvecklingsarbetet skedde informellt. Vid intervjun med lärarna framkom också att ämnet har haft handledare som kommer från andra ämnestraditioner, och att dessa inte alltid delat den tolkning av forskningsetiska riktlinjer som finns inom kollegiet. För att öka likvärdigheten i handledning har ämnet därför systematiserat och förtydligat rutiner kring handledning.

Vi bedömer att frånvaron av formellt pedagogiskt ledarskap riskerar att leda till bristande kvalitet i utvecklings- och förbättringsarbetet. Vidare bedömer vi att utvecklings- och förbättringsarbetet bör struktureras och till viss del formaliseras.

Ett medskick är att generativ AI bör diskuteras i strukturerade former som inkluderar studenterna. En kritisk diskussionen inom kollegiet kan utgöra underlag och ingång till en interaktion med studenterna i undervisningen, där det också kan öppnas möjligheter att förbereda studenterna för hur och under vilka former de kan använda olika tjänster som bygger på generativ AI.

- *Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?*

Vår bedömning är att detta är säkerställt. Utvärderingens underlag på den här punkten är dock inte fullständigt, eftersom vi inte fick tillfälle att intervjua någon student. Avsaknaden av studenter som ville ställa upp på intervju kan tas som en indikation på lågt engagemang som kan kopplas till en låg grad av utövat inflytande.

I självvärderingen nämns att utöver de automatiska kursutvärderingarna bygger kursledare in löpande avstämningar under terminerna för att kompensera för låg svarsfrekvens i de formella enkäterna. Mindre studentgrupper gör det även möjligt att samla in muntlig återkoppling under pågående delkurser, och kompletterande delkursutvärderingar används när kursperioderna är längre.

Därutöver nämns att studentrepresentanternas medverkan i ämnesråd dessutom ger en formell kanal där synpunkter kan lyftas och följas upp i ämnesmöten. Protokoll och kursutvärderingssammanställningar ger underlag som kursansvariga tar med sig in i kommande kursomgångar.

Bilaga 1: Bedömningsgrunder och frågeställningar

<p>A. Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt så att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått examensmålen inom kunskapsformerna: kunskap och förståelse, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt.</p>	
<p>Anvisning <u>bedömagrupp</u> (vad ska bedömas)</p>	<p>Anvisningar <u>skribenter</u> (vad ska beskrivas)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att studenterna har nått de valda examensmålen? • Hur väl säkerställs att utbildningens utformning sammantaget skapar förutsättningar för måluppfyllelse? • Hur väl säkerställs att utbildningen genomförs så att studenterna stimuleras i sitt lärande och kunskapsutveckling mot de valda examensmålen? 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hur bidrar utbildningens olika delar till att skapa förutsättningar för att sammantaget uppfylla utbildningens samtliga examensmål? 2) För de utvalda examensmålen¹: beskriv kopplingen mellan examensmål, lärandemål, undervisning och examination (konstruktiv länkning). 3) Hur arbetar ni med att säkerställa att undervisningen fokuserar på att stimulera studenternas lärande och kunskapsutveckling? 4) Om inga självständiga arbeten lämnats till bedömagruppen: Bifoga och beskriv examinationsuppgifter som visar hur de valda examensmålen examineras.
<p>B. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningen? 	<ol style="list-style-type: none"> 5) Hur arbetar ni för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningen?
<p>C. Lärarnas kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym och innehåll samt att lärarnas kompetens nyttjas så att studenterna kan uppnå examensmålen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen har adekvat vetenskaplig/konstnärlig kompetens, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens, samt att denna kompetens kontinuerligt utvecklas i lärarkollegiet? 	<ol style="list-style-type: none"> 6) Vilken vetenskaplig/konstnärlig, beprövad erfarenhet och pedagogisk kompetens har den undervisande personal som studenterna kommer i kontakt med under utbildningen? 7) Hur tillvaratas lärarnas vetenskapliga/konstnärliga, beprövad erfarenhet och pedagogiska kompetens i

¹ Väljs av ledningsgruppen inför varje utvärderingsomgång.

<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att lärarnas vetenskapliga/konstnärliga kompetens, beprövade erfarenhet och pedagogiska kompetens tillvaratas i utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen? • Hur väl säkerställs att utbildningen har relevant forskningsanknytning? 	<p>utbildningen, så att studenterna kan nå examensmålen?</p> <p>8) Hur säkerställs att undervisande personal har adekvat pedagogisk kompetens?</p> <p>9) Hur sker anknytning till forskning i utbildningen?</p>
D. Utbildningen ska vara användbar för studenterna och samhället.	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att utbildningen och dess innehåll är användbar för studenter och samhälle? 	<p>10) Hur arbetar ni med att säkerställa att utbildningen ger kunskaper som studenterna har nytta av i arbetslivet och som bidrar till samhället?</p>
E. I utbildningen ska ett utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete vara säkerställt.	
<ul style="list-style-type: none"> • Hur väl säkerställs att ett systematiskt, effektivt och utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbete genomförs? • Hur väl säkerställs att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen? 	<p>11) På vilket systematiskt sätt och med vilken effekt sker det utbildningsnära utvecklings- och förbättringsarbetet?</p> <p>12) Hur arbetar ni för att säkerställa att det finns utbildningsnära studentinflytande?</p> <p>13) Vilka påvisbara resultat har studentinflytandet lett till?</p>

Bilaga 2: Lärandemål för högskoleexamen

Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripet kännedom om områdets vetenskapliga grund och kunskap om några tillämpliga metoder inom området	
K1	visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen,
K2	inbegripet kännedom om områdets vetenskapliga grund och
K3	... kunskap om några tillämpliga metoder inom området.
Färdighet och förmåga – visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen	
F1	visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen
Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen	
V1	visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen.

Bilaga 3: Lärandemål för kandidatexamen

<p>Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.</p>	
K1	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund...
K2	... kunskap om tillämpliga metoder inom området,
K3	... fördjupning inom någon del av området,
K4	... samt orientering om aktuella forskningsfrågor.
<p>Färdighet och förmåga – visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.</p>	
F1	Visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning...
F2	... samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.
<p>Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter.</p>	
V1	visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter.

Bilaga 4: Lärandemål för magisterexamen

<p>Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.</p>	
K1	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området,
K2	... fördjupade kunskaper inom vissa delar av området
K3	... samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.
<p>Färdighet och förmåga – visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,</p>	
F1	visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,
<p>Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,</p>	
V1	visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter
V2	... samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete.

Bilaga 5: Lärandemål för masterexamen

<p>Kunskap och förståelse - visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl brett kunnande inom området som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.</p>	
K1	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen inbegripet såväl brett kunnande inom området...
K2	... som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av området...
K3	... samt fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.
<p>Färdighet och förmåga – visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete</p>	
F1	Visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt identifiera och formulera frågeställningar,
F2	... att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar...
F3	... och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete.
<p>Värderingsförmåga och förhållningssätt – visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete</p>	
V1	Visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter...
V2	... samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,